

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ-163

31 MAYIS TÜTÜNSÜZ BİR DÜNYA GÜNÜ (2017)

Tütün, çeşitli şekillerde kullanılan (sigara, puro, pipo, nargile, vb) dünyadaki önlenabilir ölüm nedenleri arasındadır. Tütün kullanımı sadece içeni değil, içmeyip de dumanına maruz kalan tüm insanları etkilemektedir.

Çocuklarda, kadınlarda ve erkeklerde değişik sağlık sorunlarına neden olan tütünün yol açtığı başlıca hastalıklar; kanserler, astım ve KOAH da dahil solunum yolu hastalıkları, hipertansiyon ve kalp yetmezliği de dahil kalp damar hastalıkları, inme gibi beyin damar hastalıkları, ülser ve gastrit dahil sindirim sistemi bozuklukları, çeşitli ağız ve diş sağlığı hastalıklarıdır.¹

Türkiye’de tütün en çok sigara şeklinde tüketilmektedir. Nargile, puro ve pipo; bölgesel olarak da sarma ve çiğnemelik tütün de tüketilmektedir.² Türkiye’de 2014 yılı verilerine göre 13-15 yaş arasında tütün kullanımı %16,8; 15 yaş üstü erişkinlerde tütün kullanımı ise %27,1’dir.³

“Tütünsüz Bir Dünya Günü” her yılın 31 Mayıs günü tüm dünyada Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından 1980’li yılların sonundan bu yana kutlanmaktadır. Bu günün amacı dünya genelinde tütün epidemisine yönelik farkındalık oluşturmak ve tütün kullanımına bağlı önlenabilir ölümlere ve hastalıklara yönelik dikkat çekmektir. Bu yılın ana konusunda DSÖ tütün kullanımının tehlikeleri ve tütün şirketlerinin uygulamaları konusunda halkı bilinçlendirmeyi önclemiştir.⁴ Bu bağlamda ana tema bu yıl (2017) “Tütün: Kalkınmaya Bir Tehdit” olarak belirlenmiştir. Bu tema başlığında oluşturulan kampanya ile DSÖ, tütün endüstrisinin tüm ülkelerin sürdürülebilir kalkınmalarına oluşturduğu tehditleri ortaya koymayı ve devletler ile yurttaşların alabileceği tedbirleri önermeyi hedeflemektedir.⁵

Şekil 1’de de afişi sunulan kampanyanın hedefleri aşağıda yer almaktadır:^{5,6}

- ✓ Tütün ürünlerinin kullanımı, tütün kontrolü ve sürdürülebilir kalkınma arasındaki bağlantıları vurgulamak
- ✓ Ülkeleri 2030 Sürdürülebilir Gelişme Gündemine ulusal yanıtlarında tütün kontrolünü dahil etmeye teşvik etmek
- ✓ Siyasi süreçlerde tütün endüstrisinin müdahalesi ile mücadele etmek için üye devletleri ve sivil toplumu desteklemek, böylece daha güçlü bir ulusal tütün kontrolü eylemine yol açmak
- ✓ Kalkınma stratejileri ve planları geliştirmek ve uygulamak, tütün kontrolü üzerinde harekete öncelik veren hedefler gerçekleştirmek için ulusal, bölgesel ve küresel çabalara kamu ve ortak katılımını teşvik etmek

¹ [Sigaranın Zararları Bilgi Notu, Sağlık Bakanlığı, [Internet]

<http://www.tapdk.gov.tr/piyasa-duzenlemeleri/tutun-alkol-kontrol/tutun-kontrolu/tutun-mamulleri-ve-saglik/Sigaran%C4%B1n%20Zararlar%C4%B1%20Hakk%C4%B1nda%20Bilgi%20Notu.%20Sa%C4%9Flık%C4%B1k%20Bakanl%C4%B1%C4%9F%C4%B1.pdf>, Erişim:24.05.2017.

² [Internet] <http://havanikoru.org.tr/tutun-hakkinda/tutun-urunleri-ve-zararlari.html> Erişim: 24.05.2017.

³ WHO Report on the Global Tobacco Epidemic, 2015, Country Profile Turkey [Internet]: http://www.who.int/tobacco/surveillance/policy/country_profile/tur.pdf?ua=1 Erişim: 24.05.2017.

⁴ [Internet] <http://www.who.int/tobacco/wntd/previous/en/> Erişim: 24.05.2017.

⁵ [Internet] <http://www.who.int/campaigns/no-tobacco-day/2017/event/en/> Erişim: 24.05.2017.

⁶ [Internet]: <http://www.who.int/entity/campaigns/no-tobacco-day/2017/poster-small.jpg>, Erişim:29.5.2017.

